

Algebra 1A, Harjoitus 7
Palauta kirjalliset ratkaisut viimeistään 13.5. 2016

1. Anna homomorfismi $f : \mathbb{Z}_{16} \rightarrow \mathbb{Z}_4$ (tässä kuten yleensäkin $\mathbb{Z}_{16}$ ja $\mathbb{Z}_4$ ovat additiivisia), jonka ydin on $N = \langle [4]_{16} \rangle$. Totea isomorfialauseen avulla, että $\mathbb{Z}_{16}/N \cong \mathbb{Z}_4$.
2. Olkoon $\mathbb{R}^{**} = \{x \in \mathbb{R} : x > 0\}$ kertolaskulla varustettuna. Osoita, että $f : \mathbb{R}^* \rightarrow \mathbb{R}^{**}$, $f(x) = x^2$, on surjektiivinen homomorfismi. Päätele tästä edelleen, että $\mathbb{R}^*/\{1, -1\} \cong \mathbb{R}^{**}$.
3. Olkoon $\text{CO}(2)$ konformisten matriisien ryhmä (Harjoitus 3 tehtävä 4). Osoita, että determinanttikuvaus $\det : \text{CO}(2) \rightarrow \mathbb{R}^{**}$ on surjektiivinen homomorfismi jonka ydin on $\text{SO}(2)$. Päätele tästä, että $\text{CO}(2)/\text{SO}(2) \cong \mathbb{R}^{**}$.
4. Osoita, että kvaternioiden ryhmän Q (Harjoitus 5 Tehtävä 7) jokainen aliryhmä on normaali (vihje: Huomaa, että jokainen aito aliryhmä on syklinen).
5. Anna surjektiivinen homomorfismi $f : Q \rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$. Osoita, ettei ole olemassa surjektiivista homomorfismia $f : Q \rightarrow \mathbb{Z}_4$.
6. Olkoon G Abelin ryhmä, $K = \{a \in G : |a| \leq 2\}$, $H = \{x^2 : x \in G\}$. Osoita, että K ja H ovat ryhmän G aliryhmiä joille pätee $G/K \cong H$.
7. Olkoon

$$\text{Aff}(2) = \{f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, f(x) = Ax + b : A \in \text{GL}_2(\mathbb{R}), b \in \mathbb{R}^2\}$$

affinien kuvausten ryhmä yhdistetyn kuvauksen laskutoimituksella varustettuna. Osoita, että

$$V = \{f(x) = ux + b \in \text{Aff}(2) : u \in \mathbb{R}^*, b \in \mathbb{R}^2\},$$

on ryhmän $\text{Aff}(2)$ normaali aliryhmä. Minkä tutun ryhmän kanssa tekijäryhmä $\text{Aff}(2)/V$ on isomorfinen?

8. Olkoon G ryhmä jonka keskukselle $Z(G)$ pätee: $G/Z(G)$ on syklinen. Osoita, että G on Abelin ryhmä. Osoita edelleen, että jos $|G| = pq$, missä p ja q ovat alkulukuja, niin $Z(G) = \{e\}$ tai $Z(G) = G$.